

Jana Ondrášková: Hraběnka Anna Marie Thun-Hohensteinová ve světle svého osobního deníku. Diplomová práce. Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity. České Budějovice 2006. 159 s. vč. textových a obrazových příloh.

Posudek vedoucí diplomové práce

Zkoumání osobních deníků je téma, které nabízí stále nové poznatky a možnosti. Rodové archivy ukrývají osobní deníky, které zůstávaly dlouho stranou pozornosti badatelů a které, objeveny a analyzovány, dokládají výše uvedené tvrzení. Potvrzuje ho i dívčí deník Anny Thun-Hohensteinové, rozené Schwarzenbergové, který se stal východiskem diplomové práce Jany Ondráškové.

Autorka se neomezila jen na tento pramen: prozkoumání dalších pramenů osobní povahy, které vyšly z pera této schwarzenberské princezny a jejích příbuzných, prostudování dobového tisku a rozsáhlého korpusu odborné literatury vztahující se k problematice šlechty, ego-dokumentů i politické a kulturní charakteristice daného období umožnilo pojmout relativně krátký život zůstavitelky deníku v širším kontextu.

Práce se skládá ze dvou větších částí: první tvoří rekonstrukce života Anny Schwarzenbergové, druhou jazykový, paleografický a diplomatický rozbor s pečlivou edicí jejího francouzského deníku a dalších ego-dokumentů. Edice je doplněná českým překladem. První část má dobře zvolenou strukturu – autorka věnovala přiměřenou pozornost dějinám rodu Schwarzenbergů (zde mohla navázat na poměrně rozsáhlou existující literaturu) a Thun-Hohensteinů. Přes nedostatek pramenů se diplomantce podařilo v potřebné míře rekonstruovat dětství princezny; deník pak posloužil jako pramen k jejímu mládí, vzdělání, rozptýlení, zálibám i doplnění informací o struktuře šlechtického roku. Na základě korespondence se pak autorka zamyslela nad postavením manželky jednoho z nejvýznamnějších rakouských politiků, nad náplní jejího času a nad filantropií coby tradiční činnosti šlechtičny, jež byla v případě hraběnky Thun-Hohensteinové i substitucí mateřství.

Za velmi zdařilou a originální považuji především druhou část práce. J. Ondrášková podrobila především francouzský deník pečlivému rozboru, vysvětlila možnosti jeho využití jako historického pramene a zásady kritiky tohoto typu osobního pramene. Deník zkoumala nikoli jako pramen doplňující či ilustrující existující fakta, ale jako pramen *an sich*, pramen k osobnosti zůstavitelky a pramen ke zkoumání problematiky *ego-dokumentů*. Vyslovila

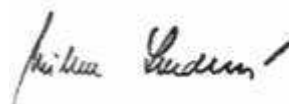
závěry o motivech k vedení deníku, o frekvenci zápisů, o jejich obsahu. Deník je pramenem k princezně vidění světa politiky, jejímu vnímání cestování, vztahu k druhým, k reflexi vnějšího světa i reflexi jí samotné. Jistě zajímavá je volba jazyku, jímž jsou jednotlivé ego-dokumenty vedeny – také tu diplomatka uspokojivě vysvětluje.

Jana Ondrášková se vyhnula obsahovým a z větší části i formálním nedostatkům. Námitky lze vznést proti občasným nesprávným formám osobních zájmen (např. s. 25), chybnému gramatickému rodu (s. 34, „datum“ je neutrum) či chybnému místnímu názvu (Kröglice = Chrást, s. 44).

V celku je práce zdařilá, pečlivá, nápaditá a představuje zajímavý příspěvek k dějinám soukromého života rakouské aristokracie v druhé polovině 19. věku i k problematice osobních deníků, především ženských, coby historického pramene.

Práci ráda doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou **v ý b o r n ě**.

V Pardubicích, 28. července 2006

Prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.